

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบในการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

Learning Management for Development of Students on the Responsibility
in the Core Subject of Social Studies : Religions and Cultures in the
Higher Secondary School, Thabo District, Nongkhai Province

พระมหาวัชชัย วชิรปญโญ (ถาวร)

Phramahathawatchai Vachirapanyo (Tumvapee)^๑

บุญเลิศ จิรภัทร์ Boonlert Chirapat^๒

สมชัย ศรีนอก Somchai Srinok^๓

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบในการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบในการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้การวิจัยแบบผสมผสาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน ๑,๕๘๑ คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบง่ายและแบบลำดับขั้นโดยตารางของยามานะจำนวน ๓๒๐ โดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการทดสอบค่า (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่มและการทดสอบค่า (ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ดังกล่าว

ผลการวิจัยพบว่า

๑. การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบในการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยภาพรวมทั้ง ๕ ด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
๒. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบในการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบค่าทีโดยภาพรวม พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้จำแนกตามระดับชั้นเรียน และขนาดโรงเรียนโดยภาพรวม พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้
๓. แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบในการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีการบูรณาการให้สอดคล้องกับความต้องการพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน และทันสมัยต่อเหตุการณ์ในปัจจุบันการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรมีความหลากหลาย และเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนเน้นการปฏิบัติสื่อการเรียนการสอนควรมีความหลากหลายส่งเสริมให้เกิด

^๑สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^๒คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^๓คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ความรู้จากประสบการณ์ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ การประเมินหรือการวัดผลควรมีหลากหลายวิธีเหมาะสมมีการติดตามผลการประเมิน

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้, พัฒนาผู้เรียนด้านจิตอาสา, สารสังคัมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม

Abstract

On the Learning Management for Development of Students on the Responsibility in the Core Subject of Social Studies: Religion and Culture in the Higher Secondary School, Thabo District, Nongkhai Province in this thesis, there are the objectives to present the principle of instruction management to develop the responsibility of students by using the mixed research. The populations were the 1,581 persons by the easy sampling and order with the table of Yamane that they were 321 persons. This research used the statistics, means, percentage, average and deviation of t-test. In this work, there were two groups of variable and the ANOVA's value test (ANOVA).

1. It was properly at the high level in the overview in this research. In the five issues, they were properly at the high level.

2. The results of analyzing the data and comparing it on the learning management for development the responsibility of the students were found that it was not the significant difference on the statistics at 0.05, because their sex was divided by testing the t-test value in the overview. Its result did not relate with the required synthesis. By analyzing the variation on the one way, the grades and the size of schools were found that its result was not the significant difference at 0.05, because it did not relate with the provided synthesis.

3. The suggestions on the methods to manage the instruction to develop the students' ethics would create the suitable contents with the units by emphasizing and applying them in the daily life. These would be integrated on the knowledgeable foundation of students and they have the opportunity in the participation of the learning activities, because the teachers would have many ways to instruct them. Then they have got the real experience by selecting the measure and evaluation which can be used for analyzing the found results and improve the students' competency that was the main point to apply the contents onto usages in daily life.

Keywords : Learning management, Volunteer Spirit in the Core Subject, Social Studies, Religion and Culture

บทนำ

คนไทยมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีสุขภาวะดีขึ้น มีคุณธรรมจริยธรรม และสถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งมากขึ้น สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาบทบาทของสถาบันหลักทางสังคมให้เอื้อต่อการพัฒนาคน (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาศรัฐฐกิจ และสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๕๔ : ๙-๑๑)

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้การศึกษา การอบรมการสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรัฐฐกิจรรตลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), ๒๕๕๗ : ๒)

การจัดการศึกษาให้ยึดหลักคือ เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง สำหรับการจัตรระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลัก คือ มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติมีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา และจัตรระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น เอกชนองค์กรเอกชนองค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), ๒๕๕๗: ๖-๗)

การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การจัตรกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้ คือ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็นรักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชาส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้รวมสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ผู้เลือกคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์เป็นอันดับท้ายเข้าศึกษาสาขาอื่นไม่ได้จึงมาเรียนเป็นจำนวนมาก ทำให้ไม่ได้คนเก่งมีใจรักมาเป็นครูในด้านการพัฒนาคุณภาพพัฒนาครูยังขาดระบบการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพต่อเนื่องและขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างจริงจังทำให้ครูไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบเพียงพอ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสถานศึกษาในการประเมินของ สมศ. รอบสองสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน ๒๒,๔๒๕ แห่งมีร้อยละ ๗๙.๗ ได้มาตรฐาน และร้อยละ ๒๐.๓ ต้องได้รับการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน พบว่า สัมฤทธิ์ผลในวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๕๒: ๕- ๖)

การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขไว้ในทุกวิชา และให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียนการร่วมกิจกรรมและการทดสอบ ควบคุมไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมในแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวง ศึกษาธิการ, ๒๕๕๒ : ๕๓)

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบและความตั้งใจเรียนในสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษา อำเภอบำบ่ง จังหวัดหนองคาย เป็นการศึกษาดูงานการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมผู้เรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษา ทำให้ทราบถึงข้อมูลในการจัดการเรียนในด้านต่างๆ

ว่า สามารถพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบและความตั้งใจเรียนของผู้เรียน รวมทั้งแนวทางในการเสนอแนะการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบและความตั้งใจเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบในการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอบำบ่ง จังหวัดหนองคาย

๒. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบในการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอบำบ่ง จังหวัดหนองคาย

๓. เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบในการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอบำบ่ง จังหวัดหนองคาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบในการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอบำบ่ง จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

๑. รูปแบบการวิจัย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ด้วยแบบสอบถาม การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบและความตั้งใจเรียนเป็น ตัวแปรต้น และคุณลักษณะผู้เรียนด้านความรับผิดชอบและความตั้งใจเรียนเป็นตัวแปรตาม

๒. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ๑) ประชากร เป็นนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำนวน ๑๕๘๑ คน ๒) กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคายด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๒๐ คน จากนั้น จึงทำการสุ่มแบบง่าย โดยวิธีการเทียบสัดส่วน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)

๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษา และเก็บข้อมูลการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบ ในสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

๑) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูล การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบ ในการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย เป็นแบบสอบถามในการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย โดยใช้เอกสารการจัดการเรียนรู้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

วิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิจัยโดยการสร้างแบบสอบถามตามกรอบปัจจัยที่กำหนด โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบปลายปิด จำแนกตามเพศ ระดับชั้น ขนาดโรงเรียน

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบ ในการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย โดยจำแนกเป็น ๕ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านหลักสูตรสาระสังคมศึกษา ๒) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ๓) ด้านสื่อการเรียนการสอน ๔) ด้านการเรียนการสอน ๕) ด้านการวัดประเมินผล ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนดังนี้

๕ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

๔ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

๓ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

๒ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

๑ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะอื่นๆ หาแนวทางการศึกษาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบ ในการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย มีลักษณะเป็นปลายเปิดให้เลือกตอบโดยเสรี

๒) การทดสอบเครื่องมือ นำเครื่องมือแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ ๕ ท่าน และนำเครื่องมือแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ทั้งความเที่ยงตรงของ

เนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) โดยการหาค่า IOC (Ltem – Objective Congruency Index) (สมจิตร์ แก้วนาถ, ๒๕๔๑: ๑๕๘) แล้วนำเครื่องมือแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปหาความเชื่อมั่นหรือทดสอบเครื่องมือ (Try out) ของแบบสอบถามกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item – Objective Congruence Index : IOC) ให้ได้ค่ามากกว่า ๐.๐๕ ขึ้นไปทุกข้อ

การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) แก่บุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) (สิน พันธุ์พินิจ, ๒๕๔๗: ๑๙๑) ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสังคมศาสตร์ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๖

๓) การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงสำรวจด้วยแบบสอบถามกับผู้เรียนในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ

๔) ประสานงานและเตรียมการวิจัยเพื่อกำหนดแผนแนวทางการวิจัย การสำรวจและการจัดเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงสถานศึกษาที่ผู้วิจัยได้ทำการ

วิจัย เพื่อประสานงานและขออนุญาตแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง

๔. การดำเนินการวิจัย

๑) การดำเนินการวิจัย จัดส่งแบบสอบถามในการสำรวจข้อมูลและจัดเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลตัวอย่างในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำรายงานการวิจัย

๒) การวิเคราะห์และการเสนอข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบและความตั้งใจเรียน ในสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย นำข้อมูลจากการสำรวจด้วยแบบสอบถามมาประมวลผล และวิเคราะห์เรียบเรียงเป็นรายงาน ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับใด เปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบในปัจจัยพื้นฐานที่ต่างกัน มีผลเป็นอย่างไร และข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบเป็นอย่างไร แปลผลข้อมูลค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการผลต่างนัยสำคัญ

น้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ยที่ใช้แปลผลข้อความที่ได้จากการประเมินผลมีดังนี้ โดยช่วงค่าเฉลี่ยการแปลความหมายดังนี้ (กัลยา วาณิชย์ บัญชา, ๒๕๔๕: ๑๐๓)

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐ แปลว่ามากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙ แปลว่ามาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙ แปลว่าปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙ แปลว่าน้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙ แปลว่าน้อยที่สุด

๓) จัดทำรายงานผลการวิจัย นำข้อมูลที่ทำกรวิเคราะห์จัดทำตาราง ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีค่าความแตกต่าง จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยมารายงานความเรียงทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ ประกอบการรายงานวิจัย ๕ บท

๕. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ใช้เครื่องมือทางคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสังคมศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติ ดังนี้

๑. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ

๒. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความคิดเห็น เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย และ

การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายด้านและรายข้อ

๓. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยการทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีค่าความแตกต่าง จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบในการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย สรุปผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อ การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบในการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง ๕ ด้าน โดยมี ๓ อันดับแรกที่ได้เด่นชัด ได้แก่ ด้านการวัดประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการเรียนการสอน ส่วนด้านที่นักเรียนมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ด้านหลักสูตรสาระสังคมศึกษา ตามลำดับ

๑.๑ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบ ในการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ด้าน

หลักสูตรสาระสังคมศึกษา พบว่า นักเรียนมีทัศนคติอยู่ในระดับมากทุกข้อ แต่ที่เด่นชัดที่สุดมี ๓ ข้อ ได้แก่ ข้อการจัดการเรียนรู้มีเนื้อหาในรายวิชาที่เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต ข้อในรายวิชาที่จัดการเรียนรู้มีประโยชน์ต่อการนำไปประกอบอาชีพได้ และข้อหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ สามารถบูรณาการเข้ากับภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ดี ส่วนข้อที่นักเรียนมีทัศนคติน้อยที่สุด คือ ในการจัดการเรียนรู้มีรายวิชาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และเมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่านักเรียนมีทัศนคติอยู่ในระดับมาก

๑.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบ ในการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีทัศนคติอยู่ในระดับมากทุกข้อ แต่ที่เด่นชัดที่สุดมี ๓ ข้อ ได้แก่ ข้อนักเรียนสามารถค้นหาแหล่งข้อมูลที่หลากหลายข้อนักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทุกครั้ง และข้อนักเรียนสามารถนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ได้ดี ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ข้อนักเรียนมีส่วนร่วมในการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรเสมอ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ

๑.๓ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบในการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนมีทัศนคติอยู่ในระดับมากทุกข้อ แต่ที่เด่นชัดที่สุดมี ๓ ข้อ ได้แก่ ข้อผู้สอนมีการเตรียมการสอนล่วงหน้าอยู่เสมอ ข้อผู้สอนสามารถดึงเหตุการณ์ในอดีตหรือ

ปัจจุบันมาเป็นสื่อการสอนได้ดี และข้อผู้สอนมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้เป็นอย่างดี เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ

๑.๔ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบ ในการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ด้านการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนมีทัศนคติอยู่ในระดับมากทุกข้อ แต่ที่เด่นชัดที่สุดมี ๓ ข้อ ได้แก่ ข้อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนมีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดง ความคิดเห็น ต่อการเรียนรู้อยู่เสมอ ข้อมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ พัฒนาการคิด ได้อภิปรายซักถาม และแสดงความคิดเห็นอยู่เสมอ และข้อมีการใช้วิธีการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ข้อมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้รู้ในชุมชนเข้าร่วม เพื่อส่งเสริมให้ผู้มีความรู้และทักษะในการนำไปปฏิบัติได้จริง เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ

๑.๕ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบ ในการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ด้านการวัดประเมินผล พบว่า นักเรียนมีทัศนคติอยู่ในระดับมากทุกข้อ แต่ที่เด่นชัดที่สุดมี ๓ ข้อ ได้แก่ ข้อมีการวัดผลและประเมินผล ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนอยู่เสมอ ข้อในการจัดการเรียนรู้ มีวิธีการวัดและประเมินผลที่

หลากหลาย และการวัดผลและประเมินผลมีการครอบคลุมการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ข้อในการจัดการเรียนการสอน มีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่องทุกครั้ง เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้น ๓ ข้อ คือ ข้อมีการวัดผลและประเมินผลทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนอยู่เสมอ ข้อในการจัดการเรียนรู้ มีวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และข้อการวัดผลและประเมินผลมีการครอบคลุมการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

๒. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อ การจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบ ในการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ทั้ง ๕ ด้าน จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบค่าที (t-test) โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทุกด้าน

๒.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบ ในการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำแนกตามระดับชั้นเรียนและขนาดโรงเรียน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance ANOVA) สรุปได้ดังนี้ ๑) จำแนกตามระดับชั้นเรียน ทั้ง ๕ ด้าน โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทุกด้าน ยกเว้นด้านกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ ที่ระดับ ๐.๐๕ ๒) จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ยกเว้น ด้านสื่อการเรียนการสอน นักเรียนมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ ที่ระดับ ๐.๐๕

๓. ข้อเสนอแนะแนวทาง สรุปได้ดังนี้

๑) ด้านหลักสูตรสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ข้อเสนอแนะคือ เนื้อหาสาระควรมีความกระชับกับเวลาในการจัดการเรียนการสอน มีการบูรณาการให้สอดคล้องกับความต้องการ พื้นฐานความรู้ของผู้เรียน และทันสมัยต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน

๒) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อเสนอแนะคือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรมีความหลากหลายและเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน เน้นการปฏิบัติ การศึกษานอกสถานที่ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนเครือข่าย หรือ การลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อให้เกิดความรู้จากประสบการณ์จริง

๓) ด้าน สื่อ การเรียน การสอน ข้อเสนอแนะคือ สื่อการเรียนการสอนควรมีความหลากหลาย ทันสมัยต่อโลกปัจจุบันและเหตุการณ์ปัจจุบัน เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ และวัยของผู้เรียน มีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ประกอบเนื้อหา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจยิ่งขึ้น

๔) ด้านการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะคือ ในการจัดการเรียนการสอนควรมีการเชิญผู้เชี่ยวชาญ ผู้รู้เฉพาะทาง หรือผู้มีประสบการณ์จริง มาแนะนำและให้ความรู้ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความรู้จากประสบการณ์ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

๕) ด้านการวัดประเมินผล ข้อเสนอแนะคือ การประเมินหรือการวัดผลควรมีหลากหลายวิธี เหมาะสม มีการติดตามผลการประเมิน เนื้อหาสาระที่สำคัญมีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเสนอแนะ คิดวิเคราะห์ในการประเมินผล

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอบำบือ จังหวัดหนองคาย ได้ข้อสรุปที่มีประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจสมควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

๑. อภิปรายผลทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอบำบือ จังหวัดหนองคาย ทั้ง ๕ ด้าน ดังนี้

๑) ด้านหลักสูตรสาระสังคมศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การจัดการเรียนรู้มีเนื้อหาในรายวิชาที่เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต ในรายวิชาที่จัดการเรียนรู้มีประโยชน์ต่อการนำไปประกอบอาชีพได้ และหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ สามารถบูรณาการเข้ากับภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ดี ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของนันทกาญจน์ รัตนวิจิตร (๒๕๕๕) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูสังคมศึกษาเรื่องการจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ซึ่งได้สรุปไว้ดังนี้ คือการจัดทำหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรมครูสังคมศึกษาใช้หลักการฝึกอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานซึ่งเน้นการปฏิบัติระหว่างปฏิบัติงานและ ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมครูสังคมศึกษาด้านผลผลิตครูสังคมศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๒) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า อยู่ในระดับมาก ได้แก่ นักเรียนสามารถค้นหาแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทุกครั้ง และนักเรียนสามารถนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ได้ดีซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ

สุขพัชรา ชัมเจริญ (๒๕๔๕ : ๓๒) ที่ได้กล่าวไว้ในเรื่องการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไว้ดังนี้คือ ผู้เรียนได้ประสบการณ์ที่หลากหลาย เกิดความรู้ความชำนาญทั้งวิชาการและวิชาชีพอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น ผู้เรียนค้นพบความสนใจ ความถนัด และพัฒนาความสามารถพิเศษเฉพาะตัว มองเห็นช่องทางในการสร้างงานอาชีพในอนาคตได้เหมาะสมกับตนเอง ๓) ผู้เรียนเห็นคุณค่าขององค์ความรู้ต่างๆ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการพัฒนาตนเองและประกอบสัมมาชีพ ๔) ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพ เจตคติค่านิยมในการดำรงชีวิตและเสริมสร้างศีลธรรมจริยธรรม ๕) ผู้เรียนมีจิตสำนึกและทำประโยชน์เพื่อสังคม และประเทศชาติ

๓) ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้สอนมีการเตรียมการสอนล่วงหน้าอยู่เสมอ ผู้สอนสามารถดึงเหตุการณ์ในอดีตหรือปัจจุบันมาเป็นสื่อการสอนได้ดี และผู้สอนมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของบุญเลิศ ส่องสว่าง (๒๕๔๙ : ๔-๑๒) ได้กล่าวไว้ในเรื่องสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการศึกษา ได้สรุปไว้ดังนี้คือ สื่อการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรมที่ผลิตขึ้นสำหรับการเรียนการสอนและการฝึกอบรมในรูปของแผ่นแม่เหล็กการ์ด ความจำแผ่นซีดีแผ่นวีซีดีหรือฮาร์ดดิสก์และเผยแพร่โดยอาศัยช่องทางการสื่อสารของระบบสื่อสารดิจิทัล ซึ่งเป็นระบบการสื่อสารที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการผลิตและการเผยแพร่เป็นสำคัญสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีความสำคัญในด้านความจำเป็นต่อการศึกษาต่อการตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและการทำให้สมบูรณ์กับสถานการณ์และเวลา สำหรับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาสามารถนำมาใช้ได้ตัวอย่างเช่นสื่ออิเล็กทรอนิกส์

เพื่อการศึกษาประเภทใช้แบบเอกเทศคือซีดีรอม ในรูปของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการศึกษาผ่านระบบเครือข่าย คือบทเรียน e-Learning

๔) ด้านการเรียนการสอน พบว่า อยู่ใน ระดับมาก ได้แก่ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนมีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดง ความคิดเห็น ต่อการเรียนรู้อยู่เสมอ มีการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ พัฒนาการคิดได้ อภิปรายซักถาม และมีการใช้วิธีการสอนที่ หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียนซึ่ง ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของชุมศรี ไพบุลย์กุลกร (๒๕๔๙) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการ พัฒนาชุดฝึกอบรมครูเรื่องการจัดการกระบวนการ เรียนรู้แบบบูรณาการซึ่งได้สรุปผลการวิจัยไว้ ดังนี้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และ (๒) ศึกษาผลการใช้ชุดฝึกอบรมในด้านคะแนน ผลการทดสอบก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกอบรม ครูเรื่องการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณา การความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมครู เรื่องการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ และประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างโดยผู้ เข้ารับการฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่า (๑) ชุด ฝึกอบรมครูเรื่องการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบ บูรณาการมีประสิทธิภาพ ๘๕.๓๐/๘๔.๓๘ ซึ่ง สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ๘๐/๘๐ (๒) ผลการทดสอบ ของผู้เข้ารับการอบรมหลังการศึกษาชุดฝึกอบรม ครูเรื่องการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณา การสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .๐๕ (๓) ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมที่มีต่อชุดฝึกอบรมครูเรื่องการ จัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการอยู่ในระดับดี และ (๔) ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบ บูรณาการที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสร้างขึ้นอยู่ใน ระดับดี

๕) ด้านการวัดประเมินผล พบว่า อยู่ใน ระดับมาก ได้แก่ มีการวัดผลและประเมินผล ทั้ง ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อการ พัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนอยู่เสมอ ในการจัดการเรียนรู้ มีวิธีการวัดและประเมินผล ที่หลากหลาย และการวัดผลและประเมินผลมี การครอบคลุมการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้อง กับงานวิจัยของบัญชา ท่าทอง (๒๕๕๓) ได้สรุป ไว้ในงานวิจัยเรื่องศึกษาการใช้หลักอิทธิบาท ๔ พัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่าความรับผิดชอบตามหลักอิทธิ บาท ๔ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัยมีความคิดเห็นโดยภาพ รวมอยู่ในระดับมาก ด้านความรับผิดชอบต่อ โรงเรียนความรับผิดชอบตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการประพฤติตนเป็นคนดีความรับผิดชอบ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านความรับผิดชอบต่อ ชุมชนและประเทศชาติความรับผิดชอบตามหลัก อิทธิบาท ๔ ด้านการความรับผิดชอบต่อ ครอบครัวและความรับผิดชอบต่อหลักอิทธิ บาท ๔ ด้านการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) หลักสูตรควรมีเนื้อหาสาระที่กระชับ กับเวลาในการจัดการเรียนการสอนบูรณาการให้ สอดคล้องกับความต้องการพื้นฐานความรู้ของ ผู้เรียน และความทันสมัย

๒) กิจกรรมการเรียนรู้ควรมีความ หลากหลายและเหมาะสมกับความต้องการของ ผู้เรียน เน้นการปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ โรงเรียนเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และ ประสบการณ์การเรียนรู้

๓) สื่อการเรียนการสอนควรมีความหลากหลาย ทันสมัยต่อโลกปัจจุบันและเหตุการณ์ปัจจุบัน เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ผู้เรียน มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ประกอบเนื้อหา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจยิ่งขึ้น

๔) การจัดการเรียนการสอนควรมีการเชิญผู้เชี่ยวชาญ ผู้รู้เฉพาะทางหรือผู้มีประสบการณ์ตรงมาแนะนำและให้ความรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะความรู้จากประสบการณ์จริง

๕) การประเมินหรือการวัดผลควรมีหลากหลายวิธี เหมาะสม เน้นเนื้อหาสาระที่สำคัญมีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน

การแสดงความคิดเห็นเสนอแนะในการวัดและการประเมินผล

๒. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอบ้านบ่อ จังหวัดหนองคาย

๒) ควรศึกษาปัญหาและเทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบ

๓) ควรศึกษาแนวทางการแก้ไขการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรับผิดชอบ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ปกครองนักเรียน

บรรณานุกรม

- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (๒๕๕๕). การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย Arithmetic Mean. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชุมศรี ไพบูลย์กุลกร. (๒๕๕๙). การพัฒนาชุดฝึกอบรมครูเรื่องการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- นันทกาญจน์ รัตนวิจิตร. (๒๕๕๕). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูสังคมศึกษา เรื่องการจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บัญชา ท่าทอง. (๒๕๕๗). ศึกษาการใช้หลักอิทธิบาท ๔ พัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- บุญเลิศ ส่องสว่าง. (๒๕๕๙). “สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการศึกษา” ในเอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา หน่วยที่ ๑๐. นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมจิตร แก้วนาค. (๒๕๕๑). การพัฒนาและศึกษาความเป็นไปได้ของระบบการประกันคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมกองทัพอากาศ. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี. (๒๕๕๔). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (๒๕๕๗). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๕๒). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๑). กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๒). แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สิน พันธุ์พินิจ. (๒๕๕๗). เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุขพัชรา ชิมเจริญ. (๒๕๕๕). การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร : ประสานมิตร.